Beslut om bildande av naturreservatet Björnsbodarna

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Björnsbodarna
Kommun:	Berg
Län:	Jämtland
Lägesbeskrivning:	14 kilometer söder om Gräftåvallen
Centrumkoordinater:	N: 6973227 E: 445753 (SWEREF99 TM)
Fjällnära skog:	Ovanför formell gräns för fjällnära skog*
Fastigheter	Del av Sölvbacken 1:13, 1:15 och 4:6
Markägare:	Staten genom Statens fastighetsverk
Förvaltare:	Länsstyrelsen Jämtlands län
Totalareal:	348 hektar varav 130 hektar produktiv skogsmark

**Formell gräns för fjällnära skog avser Skogsstyrelsens gräns.*

Innehållsförteckning

Beslut om bildande av naturreservatet Björnsbodarna 1
Uppgifter om naturreservatet 1
Länsstyrelsens beslut 3
Syftet med naturreservatet 3
Skälen för beslutet 3
Beskrivning av området 4
Föreskrifter och undantag 5
Beskrivning av ärendet 8
Ärendets beredning 8
Synpunkter på förslaget till beslut 9
Länsstyrelsens bedömning och motivering 10
Bedömning av naturmiljön 10
Motivering till beslut och föreskrifter 10
Bedömning av förenlighet med riksintressen, kommunala planer och övriga bestämmelser 11
Konsekvensutredning 11
Överklagan av beslut 12
Medverkande beslutsmöte 12
Upplysningar 13
Bilagor 15

Bilaga 1. Beslutskarta naturreservatet Björnsbodarna 16
Bilaga 2. Översiktskarta Naturreservatet Björnsbodarna 17

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen i Jämtlands län förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som utmärks på bifogad beslutskarta, bilaga 1, som naturreservat med nedan angivna syfte. Naturreservatet ska ha den geografiska omfattning som framgår av beslutskartan och som mäts in och märks ut i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen i Jämtlands län med stöd av 7 kap. 5, 6, och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. att nedan angivna skäl och föreskrifter ska gälla för naturreservatet.

Beslutet om bildande av naturreservatet inbegriper beslut av skötselplan. Länsstyrelsen i Jämtlands län fastställer i enlighet med 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. bifogad skötselplan, bilaga 4, för naturreservatets långsiktiga vård. Naturreservatets förvaltare ska vara Länsstyrelsen i Jämtlands län.

Naturreservatets namn ska vara **Björnsbodarna**

Beslutet riktar sig till var och en samt fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets naturskogar, våtmarker och andra naturmiljöer, liksom dess orörda karaktär i ett sammanhängande fjällnära naturskogslandskap med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras. Syftet är också att, inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer, tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet uppnås genom att barrnaturskogar, våtmarker och vattenmiljöer med dess flora och fauna i huvudsak får utvecklas fritt. Detta i kombination med utmarksbete samt åtgärder för att hålla tidigare hävdad ängsmark öppen.

Skälen för beslutet

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden och därmed skälen för beslutet är:

- Del av de stora sammanhängande fjällnaturskogarna med intakta skogsekosystem med mycket höga naturvärden.
- Stora sammanhängande hydrologiskt opåverkade våtmarksområden med stor variationsrikedom vilket bidrar till en stor biologisk mångfald inklusive ett rikt fågelliv.

- Grandominerad naturskog, som delvis är präglad av skogsbete, samt av intern beståndsdynamik med kontinuitet av gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier.
- Biologiskt kulturarv knutet till betespräglad skog och hävdad ängsmark.
- Bark- och vedlevande mossor, svampar, lavar och insekter, marklevande svampar, hävdgynnad svamp- och kärlväxtflora samt naturskogsgynnade och hålhäckande fåglar.

Beskrivning av området

Naturreservatet Björnsbodarna är 348 hektar stort och ligger 14 kilometer söder om Gräftåvallen och cirka 300 meter nordväst om fäbodvägen mellan Persåsen och Börtnan i Bergs kommun. Naturreservaten Arådalen och Marntallåsens naturreservat angränsar i nordväst respektive nordöst. I norra delen av naturreservatet ligger den gamla fäboden Björnsbodarna, eller *Bjennsbuan* som den heter på jämtska, som naturreservatet är uppkallat efter.

Naturreservatet ligger i ett stort vidsträckt myr- och skogslandskap där skogen till större delen utgörs av äldre grannaturskog. Området är beläget inom de stora sammanhängande naturskogarna i fjällskogsbältet. Skogen i området domineras av granskogar med varierande inslag av tall på höjdlägen och lövträd i de lägre belägna delarna med fuktigare markförhållanden samt i kantzoner mot öppna vattenytor.

Skogen är generellt lågproduktiv och bitvis mycket gles. I svackorna finns mer produktiv och sluten granskog med ett större inslag av grova granar. Skogen är präglad av intern beståndsdynamik och av skogsbete. Lövträdsinslaget utgörs främst av björk med inslag av enstaka rönn och sälg. Förekomsten av död ved är sparsam till måttlig och utgörs främst av liggande död ved av gran i olika nedbrytningsstadier. Det finns även en del senvuxna, döda stående granar samt död ved av björk och enstaka tallågor. På lågor av gran har gränsticka (*Phellopilus nigrolimitatus*) och ostticka (*Skeletocutis odora*), som båda är klassade som sårbara (VU), noterats.

En del av naturreservatet berörs av myrskyddsplanobjektet Långbodflon. Långbodflon är en stor fjällnära myr som ligger på sydsluttningarna till Valskaftet. De största delarna av objektet utgörs av plana och sluttande kärr. Kärren är av intermediär-rik typ med brunmossor som bildar bottenskiktet. Lappvide är dominant i videkärren. Bottenskiktet domineras av rostvitmossa medan fältskiktet utgörs av dvärgbjörk (*Betula nana*), hjortron (*Rubus chamaemorus*), trådstarr (*Carex lasiocarpa*) och flaskstarr (*Carex rostrata*). Våtmarkerna som ingår i myrskyddsplaneobjektet är fria från ingrepp och har en naturlig hydrologi. Objektet har också höga ornitologiska värden.

Naturreservatet ligger inom riksintresse för kulturmiljövård, Oviksfjällens fäbodområde (Z45), där ett 30-tal fäbodställen ingår. Kulturmiljön präglas av ett äldre fäbodlandskap där fäbodarna tillhörde gårdar på båda sidor om Storsjöns södra del. Betet i detta fjällband ansågs vara av mycket god kvalitet. Bland annat finns många

skvalrännestråk som bidrar till goda betesförhållanden då växtligheten i dessa påminner om naturlig ängsvegetation. Björnsbodarna, som är beläget i en ängssvacka, utgör en del av detta sammanhängande fäbodlandskap. Fäboden är en så kallad fjällfäbod. Fjällfäbodarna ingick i ett tvåvallssystem, vilket innebar att gårdarna förutom fjällfäboden även hade en fäbod närmare hemgården. Systemet var en del av ett extensivt jordbruk där boskapen under sommaren flyttades från hemgården till betesmarker på större avstånd.

Björnsbodarna är registrerad som fornlämning (L1945:3202) i kulturmiljöregistret. Fäboden utgörs av vallar som har börjat växa igen men fortfarande är förhållandevis öppna. På vallarna finns timrade lador i varierande skick, en jordkällareruin, hus- och jordkällaregrunder, odlingsrösen samt spismursrösen. På vissa ladväggar förekommer ladlav (*Calicium tigillare*) (NT). Trots att flera av byggnaderna är förfallna finns den historiska strukturen fortfarande kvar, vilket bidrar till områdets kulturhistoriska värde. Fäbodbruket har även präglat områdets biologiska kulturarv, där den långvariga hävden har skapat förutsättningar för biologiska värden knutna till det traditionella brukandet. Vallarna betas i viss mån av tamboskap, vilket bidrar till att upprätthålla de öppna markerna och därmed delar av det biologiska kulturarvet.

Skogsmarken som omger Björnsbodarna bär spår av det tidigare fäbodbruket. Skogen kring fäboden utgörs av relativt gles granskog med inslag av björk. Skogens struktur och luckighet kan sannolikt förklaras av en kombination av beteshävd och andra aktiviteter kopplade till fäboddriften samt uttag av virke.

En äldre buföringsväg binder samman Björnsbodarna med andra fäbodar i området. Cirka två kilometer nordväst om Björnsbodarna ligger Ljåbodarna och Mytlplockarstan som är förklarat som byggnadsminne. Två kilometer sydväst om Björnsbodarna ligger Långbodarna, som fortfarande är i drift.

Området där naturreservatet är beläget nyttjas för renskötsel av Tåssåsens sameby. Två flyttleder går genom området, den ena endast i en begränsad del i nordöstra hörnet av naturreservatet, den andra går centralt genom området från norr till söder.

Rödlistade arter kategoriserade enligt ArtDatabanken 2025: VU = sårbar, NT = nära hotad.

Föreskrifter och undantag

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska nedan angivna föreskrifter gälla för naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

A-föreskrifterna anger begränsningar i vad markägare och andra med särskild rätt (så som jakträttshavare, innehavare av servitut, med flera) får göra inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud enligt andra lagar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. utföra skogsvårds- eller skogsskötselåtgärder, eller på annat sätt fälla eller skada träd och buskar, samt flytta eller upparbeta stående och liggande döda träd eller delar av träd,
2. uppföra byggnad eller anläggning, till exempel vindkraftverk, mast, antenn, luft- eller markledning, bro, spång eller jakttorn,
3. utöka eller ändra befintlig byggnad eller annan anläggning,
4. anlägga väg, skoterled, uppställningsplats för fordon, eller liknande anläggningar,
5. sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande,
6. anordna upplag, utföra fyllning eller tippning,
7. spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon annan typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
8. dika, kulvertera dike, rensa dike eller vattendrag, dämma, eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets naturgivna hydrologiska förhållande,
9. sätta ut, så eller plantera arter av något slag,
10. tillföra kalk andra växtnäringsämnen, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel eller på annat sätt kemiskt påverka områdets miljö eller organismer.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas tåla

B-föreskrifterna anger vilka förvaltningsåtgärder Länsstyrelsen ska ha möjlighet att genomföra inom naturreservatet.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar anläggs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatets yttergränser enligt gällande anvisning,
2. uppsättning och underhåll av informationstavla,
3. underhåll av befintliga stigar,
4. utglesning av gran, röjning och slåtter på del av fäbodvallen Björnsbodarna, markerad på karta, bilaga 1,
5. åtgärder för att bibehålla och tillskapa skogsbrynsmiljöer, inklusive trädfällning, kvistning, röjning av buskar och yngre träd och utforsling av trädrester, på del av fäbodvallen Björnsbodarna, markerad på karta, bilaga 1,
6. betesdrift, inklusive nödvändiga åtgärder som till exempel uppsättning och tillsyn av stängsel samt omhändertagande av nya vindfällen, inom hela naturreservatet,
7. bekämpning av främmande arter,
8. undersökningar av djur- och växtarter samt mark och vattenförhållanden,
9. röjning av vedartad igenväxningsvegetation och fällning av träd som växer i eller omedelbart invid kultur- och fornlämningar.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

C-föreskrifterna anger begränsningar i vad alla och en var får göra inom naturreservatet.

Utöver vad som annars gäller i lagar och författningar är det förbjudet att inom naturreservatet:

1. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller skada växande träd, buskar eller döda träd (torrakor och lågor) eller annan död ved,
2. klättra i boträd, uppehålla sig, eller flyga drönare, nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in ryggradslösa djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet.
3. göra åverkan på mark, berg, block och vattenbottnar,
4. sprida, sätta ut, så eller plantera arter av något slag.

Generella undantag

Generella undantag anger vilka åtgärder som får genomföras i naturreservatet trots förbuden som anges i A- och C-föreskrifterna.

”Undantagsområde” markerat i karta bilaga 1, undantas från samtliga A- och C-föreskrifter. A- och C-föreskrifterna ska inte utgöra hinder för:

a) förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren uppdrar åt, att vidta de åtgärder som behövs, för att tillgodose syftet med naturreservatet och som framgår av föreskrifterna under B ovan,
b) sameby att bedriva renskötsel i enlighet med gällande lagstiftning,
c) underhåll av befintligt jakttorn eller att på samma plats ersätta ett gammalt jakttorn med ett nytt, lika stort, och där jakttornet ska vara av enklare konstruktion och av naturmaterial,
d) tillfällig skyltning i samband med jakt,
e) att kapa och/eller flytta träd som fallit över stig/led,
f) röjning av igenväxningsvegetation runt befintliga byggnader, träd som riskerar att falla över byggnader får fällas och kapas, fällda träd ska lämnas i naturreservatet,
g) att i vetenskapligt syfte ta minsta möjliga mängd belägg för artbestämning av exempelvis svampar eller insekter. Observera dock att insamling av vissa arter även kan vara reglerad i annan lagstiftning.

Tillståndspliktiga undantag

Trots bestämmelser enligt A- och C-föreskrifterna är det efter tillstånd från Länsstyrelsen tillåtet att genomföra de åtgärder som listas nedan.

Efter tillstånd från Länsstyrelsen ska A och C-föreskrifterna heller inte utgöra hinder för:

h) skötsel av forn- och kulturlämningar,
i) genomföra vetenskapliga undersökningar som innefattar insamling av arter eller har annan påverkan på naturmiljön.
j) utglesning av träd, röjning och slåtter på del av fäbodvallen Björnsbodarna, markerad på karta bilaga 1,
k) bete i hela naturreservatet, inklusive nödvändiga åtgärder som till exempel uppsättning och tillsyn av stängsel samt omhändertagande av nya vindfällen,
l) våtmarkskalkning vid behov,
m) röjning av buskar och mindre träd i anslutning till jakttorn i syfte att upprätthålla befintliga siktgator,
n) uppförande av jakttorn på ny plats inklusive att röja nya siktgator,
o) röjning av buskar och mindre träd i syfte att anlägga nytt jaktpass,
p) underhåll av befintliga stigar/leder.

Dispens från föreskrifterna

Om det finns särskilda skäl kan Länsstyrelsen medge dispens från föreskrifter för naturreservatet. Dispens får dock inte lämnas för åtgärder som strider mot syftet med naturreservatet.

Beskrivning av ärendet

Ärendets beredning

Frågan om att formellt skydda fjällnära skogar aktualiserades i samband med Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73. Inom ramen för skogsutredningen redovisades ett antal värdefulla områden med fjällnaturskog på statens innehav. I Skogspropositionen 2021/22:58 föreslog regeringen att staten ska vara föregångare i arbetet med formellt skydd av skog och att skyddsvärda statliga skogar ovan och i nära anslutning till fjällnära skog bör få områdesskydd. Riksdagen tillstyrkte Skogspropositionens inriktning 2022.

Skogsutredningen och Skogspropositionen ledde bland annat fram till regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240) som gavs till Naturvårdsverket. Detta är skogar med höga naturvärden och utgör ett stort, till stora delar sammanhängande naturskogslandskap med naturliga störningsregimer. Området är i stor utsträckning opåverkat av modernt storskaligt skogsbruk, även om småskaligt brukande har förekommit i delar av landskapet. De arealer som omfattas av SOU 2020:73 ska även fortsättningsvis ägas av Statens fastighetsverk (SFV) i enlighet med riksdagens beslut av betänkande 2025/26:NU21 den 20 maj 2026. Länsstyrelsen har i regeringsuppdrag att slutföra reservatsbildning. Länsstyrelsen ska efter att beslutet vunnit laga kraft se över vägfrågor och behovet av andelstal i gemensamhetsanläggningar tillsammans med Statens fastighetsverk, detta för att säkerställa att reservatsförvaltaren har de rättigheter som krävs för tillträde i eller i anslutning till naturreservatet.

Inom ramen för ovan nämnda arbete föreslog Länsstyrelsen Björnsbodarna som naturreservat under 2026.

Länsstyrelsen skickade i juli 2025 konsultationsförfrågningar till berörda samebyar i Jämtlands län, Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund (SSR) avseende samtliga reservatsärenden inom regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240). Samrådsförfrågningar skickades samtidigt till berörda kommuner och Skogsstyrelsen. Den 23 september 2025 genomfördes en gemensam konsultation med de samebyar som anmält intresse att delta, Sametinget och Svenska Samernas Riksförbund (SSR). Därefter har fortsatta konsultationer genomförts med Tåssåsen sameby under februari 2026.

Samebyn belyste under konsultation att de inte ser några problem med slåtter och möjlighet till skogsbete samt att samebyn brukar använda stigen som går upp till Ljåbodarna.

Synpunkter på förslaget till beslut

Totalt inkom fem yttranden till Länsstyrelsen, varav tre med synpunkter. Sametinget och SGU meddelade att de avstår från att yttra sig.

SFV framförde att de anser att det finns felaktigheter under rubriken ärendets beredning avseende areal, marköverföring samt skrivning om naturvärden. Länsstyrelsen har korrigerat texten. Vidare anser SFV att markägaren och dennes anställda ska omfattas av undantag för framförande av motordrivet fordon. Länsstyrelsen har inte lagt till något sådant undantag till naturreservatets föreskrifter eftersom framförande av motordrivet fordon inte regleras i föreskrifterna.

SSR erinrade att det är av stor vikt att Länsstyrelsen beaktar vad berörd sameby framför gällande beslut och skötselplan samt att det är viktigt att bildandet av naturreservatet inte orsakar olägenhet för renskötseln. Länsstyrelsen har inte fått några synpunkter på förslaget till beslut och skötselplan från berörd sameby.

Synpunkter inkom även från Riksantikvarieämbetet (RAÄ) som understryker vikten av att skydda kulturmiljön i området samt föreslår att syftet med naturreservatet bör omfatta både biologisk och kulturhistorisk mångfald. Länsstyrelsen delar RAÄ:s bedömning att det finns höga kulturhistoriska värden i området. Länsstyrelsen bedömer dock att det huvudsakliga syftet med naturreservatet är att bevara naturskogar belägna inom de stora sammanhängande fjällskogarna samt stora sammanhängande och hydrologiskt opåverkade våtmarker. RAÄ rekommenderar även specifika skrivningar i reservatsföreskrifterna för att beskriva, skydda och bevara de kulturhistoriska lämningarna. Länsstyrelsen har förtydligat i föreskrifter och skötselplan att träd och vedartad vegetation bör hållas borta från lämningarna och att hänsyn ska tas till dem vid utförande av skötselåtgärder. Det finns även ett

undantag till föreskrifterna som möjliggör för till exempel markägaren att efter tillstånd från Länsstyrelsen sköta kultur- och fornlämningar inom naturreservatet.

RAÄ föreslår även att Länsstyrelsen ser över den antikvariska bedömningen *möjlig fornlämning* av fäboden då samtliga av kulturmiljölagens rekvisit för bedömningen *fornlämning* är uppfyllda. Länsstyrelsen har uppdaterat fäbodens bedömning i Kulturmiljöregistret till fornlämning.

Länsstyrelsens bedömning och motivering

Bedömning av naturmiljön

Länsstyrelsen samlade bedömning är att området i sin helhet har omväxlande höga och mycket höga naturvärden. Naturvärdena är framför allt kopplade till områdets strukturer med lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved, inslag av fuktstråk och våtmarker i ett intakt skogsekosystem med fjällnära naturskog.

Stora sammanhängande fjällnaturskogar är utpekad i ”*Nationell Strategin för formellt skydd av skog, 2024*” som en särskilt prioriterad skogstyp. För dessa fjällnaturskogar finns både ett nationellt och internationellt intresse för bevarande. Inom EU utgör Sveriges skogar i fjällregionen ett av de mest intakta skogsekosystem med en hög grad av naturliga ekosystemfunktioner.

Beslut om naturreservat följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål. Länsstyrelsen bedömer att beslutet bidrar till att uppfylla miljökvalitetsmålen *Levande skogar*, *Myllrande våtmarker*, *Storslagen fjällmiljö* samt *Ett rikt växt- och djurliv.*

Beslutet om naturreservat följer av regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog.

Motivering till beslut och föreskrifter

För att områdets naturvärden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden påtagligt skadas.

I enlighet med regeringsuppdraget att skydda värdefulla statliga skogar ovan och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog (M2022/01240) ska detta område ges ett formellt skydd. Mot bakgrund av områdets behov av naturvårdande skötsel bedömer Länsstyrelsen att bildande av naturreservat är det bästa alternativet för att på lång sikt bevara och utveckla områdets höga naturvärden.

Detta motiverar till varför Länsstyrelsen har bedömt att området bör förklaras som naturreservat.

För att skydda naturreservatets värden bedömer Länsstyrelsen att det är motiverat att införa föreskrifterna A1–A10, vilka ska förhindra åtgärder som kan skada områdets naturmiljö och långsiktiga ekologiska funktioner.

För att möjliggöra nödvändig skötsel och förvaltning bedömer Länsstyrelsen att det är motiverat att införa föreskrifterna B1–B9, vilka skapar förutsättningar för att genomföra naturvårdsåtgärder och upprätthålla reservatets syfte.

För att säkerställa att allmänhetens nyttjande inte skadar naturvärdena bedömer Länsstyrelsen att det är motiverat att införa föreskrifterna C1–C4, vilka bidrar till att bevara naturmiljöer samt minska störningar på djurliv och växtlighet.

”Undantagsområde” markerat i karta bilaga 1, utgör i dag en marksamfällighet med ändamål väg. Länsstyrelsen bedömer att åtgärder som är förenliga med annan lagstiftning och som utförs inom undantagsområdet inte påverkar naturreservatets syfte. Området undantas därför från samtliga A- och C-föreskrifter. Ingen fråga om intrångsersättning för detta område är därmed aktuell.

Bedömning av förenlighet med riksintressen, kommunala planer och övriga bestämmelser

Naturreservatet berörs helt eller delvis av följande riksintressen:

- Rennäring, kärnområde; (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken)
- Rennäringens riksintresse; (enligt 3 kap. 5 § miljöbalken)
- Kulturmiljövård; (Oviksfjällens fäbodområde enligt 3 kap. 6 § miljöbalken)

Länsstyrelsen bedömer att bildandet av naturreservatet Björnsbodarna går väl ihop med dessa riksintressen.

Området berörs delvis av ett objekt i Myrskyddsplan för Sverige från 2007 (Långbodflon - Högmyren).

Gällande översiktsplan för Berg kommun antogs 2018. Inom området för naturreservatet anges ingen specifik planerad markanvändning.

Länsstyrelsen bedömer att detta beslut är förenligt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Vidare bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning

Enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar ska en myndighet, inför beslut om föreskrifter, utreda föreskrifternas konsekvenser om det finns skäl för det. Länsstyrelsen bedömer att ordningsföreskrifterna är nödvändiga för att uppfylla syftet med naturreservatet och att deras konsekvenser för allmänheten och andra

berörda är begränsade. Mot denna bakgrund bedöms det att någon särskild konsekvensutredning inte behöver upprättas.

Överklagan av beslut

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 4.

Medverkande beslutsmöte

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Marita Ljung. Vid den slutliga handläggningen av ärendet deltog även länsråd Susanna Löfgren, funktionschef för naturskydd Julia Bergquist samt handläggare Lisa Linck, den sistnämnde föredragande.

Detta beslut har signerats elektroniskt och saknar därför underskrifter.

Marita Ljung *Lisa Linck*

Upplysningar

Tillsyn och förvaltning

Länsstyrelsen ska enligt 2 kap. 8 § miljötillsynsförordningen (2011:13) utöva operativ tillsyn över att naturreservatets föreskrifter följs. Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Jakt och fiske

Jakt och fiske regleras inte i naturreservatets föreskrifter, gällande jakt- och fiskelagstiftning råder. Uttransport av fällt vilt får ske med stöd av § 1 terrängkörningsförordningen.

Brand

Spontana bränder inom naturreservatets gränser bör släckas omedelbart.

Skogsvårdslagen

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska bestämmelser i denna lag eller med stöd av lagen meddelade föreskrifter inte tillämpas i den mån vad där sägs strider mot föreskrifter för naturreservatet. Det innebär till exempel att eventuella vindfällen och stormskadad skog lämnas orörda.

Rennäring

Detta beslut påverkar inte rätten till renskötsel på annans mark.

Organiserad verksamhet

Organiserad verksamhet är tillåten inom naturreservatet, under förutsättningen att själva aktiviteten som bedrivs inte förbjuds i reservatsföreskrifterna och/eller av andra lagar och bestämmelser. Organiserad verksamhet är när en lärare eller ledare för en organisation/företag planerar att genomföra ett arrangemang med deltagare enligt förutbestämd plan/färdväg/rutt. Det är organisatörens ansvar att bedöma hur planerade aktiviteter kan komma att påverka naturen och andra utövare, samt känna till naturreservatets föreskrifter och naturvärden, miljöbalkens kunskapskrav samt skyldigheter och försiktighetsmått som följer av allemansrätten. Eventuella organisatören kan alltid kontakta Länsstyrelsen i Jämtlands län för att rådgöra om hur verksamheten bäst kan genomföras inom naturreservatet.

Agerande enligt föreskrifter och undantag samt annan lagstiftning

Föreskrifterna är beslutade för att syftet med naturreservatet ska kunna tillgodoses. A- och C-föreskrifter är bestämmelser för naturreservatet som förstärker naturhänsyn ytterligare utöver andra gällande lagar. B-föreskrifterna är till för att styra vilka förvaltningsåtgärder Länsstyrelsen ska ha möjlighet att genomföra. När

det gäller undantag från föreskrifter är dessa till för att visa vilka verksamheter som kan och behöver fortgå. Det kan vara sådant som:

- har högre prioritet i Sveriges lagstiftning än naturreservatföreskrifter har,
- behövs för att samhällsviktiga verksamheter ska kunna fortgå,
- behövs för att förvaltning ska kunna genomföras,
- behövs för att inte begränsa allemansrätten mer är nödvändigt,
- av Länsstyrelsen inte anses skada de utpekade naturvärdena i området.

De undantag från föreskrifter som finns är enbart undantag från naturreservatets föreskrifter som är beslutade för att syftet med naturreservatet ska kunna tillgodoses. Det är inte undantag från grundläggande lagstiftning.

Det är också viktigt att tänka på att undantag från föreskrifter kan ge möjligheter att genomföra något som annars är förbjudet i föreskrifterna, om dispens från annan lagstiftning erhålls, men de ger inte markägarens tillstånd.

Exempel på annan lagstiftning som gäller

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön och djurlivet, till exempel:

- Hänsynsregler enligt 2 kap. 3 § miljöbalken.
- Strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken.
- Bestämmelser om artskydd enligt miljöbalken och artskyddsförordningen, till exempel fridlysningsbestämmelser med fridlysning av alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap. miljöbalken och artskyddsförordningen (2007:845).
- Hundhållning enligt 16 § i lagen (2007:1150) om tillsyn av hundar och katter.
- Jaktlagstiftning.
- Kulturmiljölagstiftning.
- Terrängkörningslagstiftning.

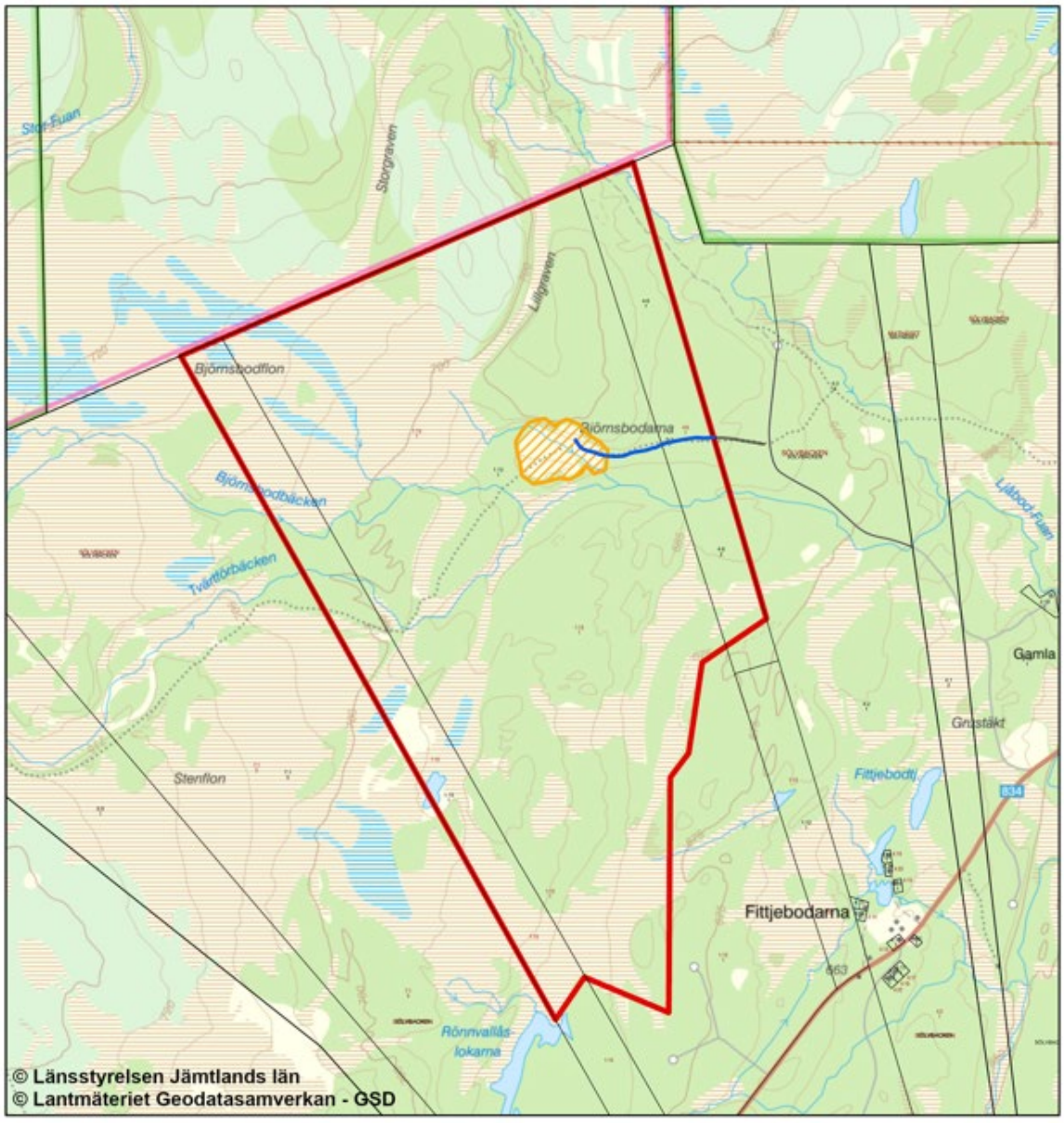
Terrängkörning

Förbud mot barmarkskörning innebär att det bara är tillåtet att köra på väl snötäckt mark. För att få köra i terräng inom naturreservatet krävs, i de flesta fall, dispens från terrängkörningslagen. Vid terrängkörning, med stöd av 1 § terrängkörningsförordningen samt enligt undantag från föreskrifter ska fordon, färdväg och hastighet väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador.

Bilagor

Nr.	Undernivå nr.	Typ av bilaga	Beskrivning
1.		Beslutskarta	Visar naturreservatets gränser samt för vilka olika områden, stigar, vägar, anläggningar med mera som naturreservatets föreskrifter gäller.
2.		Översiktskarta	Visar var i Jämtlands län som naturreservatet ligger
3.		Skötselplan	
	3a	Skötselplankarta	Skötselplankarta som visar var i naturreservatet den biologiska mångfalden förväntas främjas bäst genom fri utveckling och var den förväntas främjas bäst genom olika typer av skötsel.
4.		Överklagandehänvisning	

Bilaga 1. Beslutskarta naturreservatet Björnsbodarna

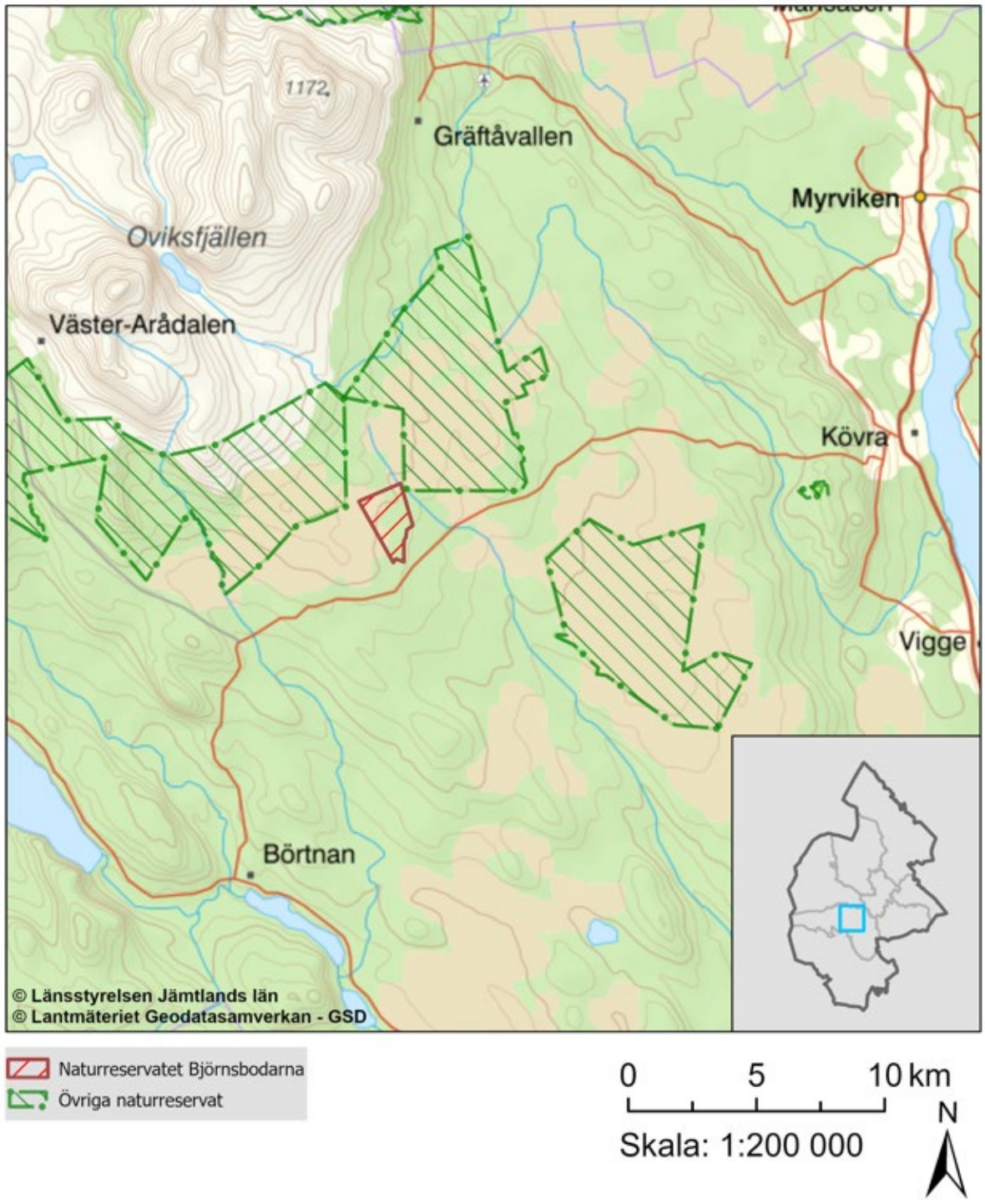

Gräns för naturreservatet Björnsbodarna
Område omfattat av föreskrift B4 och B5 samt undantag j)
Undantagsområde

0 0,5 1 km
Skala: 1:20 000
N

Höjdkurvor 5 m intervall

Bilaga 2. Översiktskarta Naturreservatet Björnsbodarna

Länsstyrelsen Jämtlands län

Datum
2026-10-26

Diarienummer
511-8255-2025

Skötselplan för naturreservatet Björnsbodarna

Innehållsförteckning

Skötselplan för naturreservatet Björnsbodarna 1
Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden 2
Skötselområde A – Fäbodvall (6 hektar) 2
Skötselområde B – Betespräglad naturskog och våtmarksmosaik (342 hektar) 3
Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden 4
Utmärkning av naturreservatets gräns 4
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder 4
Övriga uppgifter 5
Samråd med rennäringen 5
Uppföljning 5
Tillsyn 5
Finansiering av naturvårdsförvaltningen 5
Bilaga 3a. Skötselplankarta naturreservatet Björnsbodarna 6

Skötsel och förvaltning av naturreservatets naturvärden

Naturreservatet är indelat i två skötselområden. För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

Vid förvaltningen av naturreservatet ska särskild hänsyn tas till av Naturvårdsverket fastställda åtgärdsprogram (ÅGP) för hotade arter eller livsmiljöer. Inga sådana arter eller livsmiljöer är kända inom naturreservatet, men om Länsstyrelsen får ny kunskap om arter eller naturtyper berörda av ÅGP inom naturreservatet ska prioriterade åtgärder för dessa kunna utföras, under förutsättning att de inte bryter mot naturreservatets syfte och föreskrifter.

Skötselområde A – Fäbodvall (6 hektar)

Beskrivning
Skötselområdet utgörs av marken kring den gamla fäbodvallen Björnsbodarna. På fäbodvallen finns öppna ytor av äldre, hävdade marker. Det finns flera byggnader i skötselområdet, varav de flesta är mycket förfallna. På en del ladväggar förekommer ladlav. Skötselområdet betas i viss mån av tamboskap, vilket bidrar till att hålla den tidigare hävdade inägomarken öppen.

Fäbodvallen är registrerad som fornlämning i Kulturmiljöregistret. För att bevara områdets kulturhistoriska värden bör kulturhistoriska lämningar hållas fria från vedartad igenväxningsvegetation genom röjning och frihuggning. Vid skötsel av områdets naturvärden ska hänsyn tas till lämningarna så att de inte skadas.

Figur 1. Skötselområde A: Fäbodvall

Bevarandemål

- Skötselområdet ska bestå av öppen ängsmark, flikig skogsbrynsmiljö och gles solsilande granskog med inslag av lövträd.
- Skötselområdets struktur och sammansättning ska delvis vara präglat av hävd genom slåtter och/eller bete.
- Delar av skötselområdet ska vara öppet utan buskar och träd av igenväxningskaraktär, medan andra delar kan utgöras av en variation av olika igenväxningsfaser.
- Det ska finnas rikliga och stabila populationer av för naturtyperna typiska arter.
- Skötselområdets areal ska vara 6 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Åtgärder för att bevara och utveckla områdets biologiska kulturarv samt beteshävd.

Skötselåtgärder

- Röjning av igenväxningsvegetation samt utglesning av träd för att hålla tidigare hävdad ängsmark öppen samt för att bevara en flikig skogsbrynsmiljö runt fäbodvallen.
- Slåtter.
- Bete med tillhörande skötselåtgärder.
- Vid förekomst av invasiva eller andra främmande arter ska åtgärder vidtas för att förhindra etablering och spridning. Bekämpningsmetod väljs utifrån artens biologi, förekomstens omfattning och risken för påverkan på områdets naturvärden.

Skötselområde B – Betespräglad naturskog och våtmarksmosaik (342 hektar)

Beskrivning

Skötselområdet utgörs av en mosaik av grannaturskog och våtmark. Skogen är delvis betespåverkad med lucköppna partier, kjolgranar och betesskadade träd. Våtmarkerna är hydrologiskt opåverkade och ligger till större delen inom myrskyddsplaneobjektet Långbodflon.

Bevarandemål

- Skötselområdet ska bestå av en mosaik av naturskoskog, våtmarker och bäckar.
- Skogen ska vara flerskiktad och olikåldrig, Skogens struktur och sammansättning ska vara präglad av intern beståndsdynamik.
- Skogen kan samtidigt vara präglad av skogsbete med viss luckighet i trädskiktet.
- Det ska finnas en stor andel gamla träd, samt rikligt med torrträd och liggande död ved av olika förmultningsgrad. Tillkomsten av olika typer av död ved ska ske kontinuerligt och inga brott i kontinuiteten av äldre levande träd ska ske.
- I området ska det finnas en naturlig variation av förekommande naturmiljöer med de strukturer, vegetationstyper och arter som hör till dessa naturmiljöer.
- Våtmarkerna i skötselområdet ska vara intakta och ska hysa en naturlig hydrologi utan någon avvattnade påverkan.
- Det ska finnas rikliga och stabila populationer av för naturtyperna typiska arter.
- Skötselområdets areal ska vara 342 hektar.

Förvaltningsinriktning

- Fri utveckling i kombination med skogsbete.

Skötselåtgärder

- Skogsbete med tillhörande skötselåtgärder.
- Vid förekomst av invasiva eller andra främmande arter ska åtgärder vidtas för att förhindra etablering och spridning. Bekämpningsmetod väljs utifrån artens biologi, förekomstens omfattning och risken för påverkan på områdets naturvärden.

Skötsel och förvaltning av naturreservatets friluftslivsvärden

Björnsbodarna är ett förhållandevis okänt utflyktsmål. Området nyttjas så vitt Länsstyrelsen känner till endast i begränsad omfattning för jakt, utflykter och bärplockning. Genom att området nu ges naturreservatsstatus kommer områdets höga natur- och friluftslivsvärden bli mer kända, vilket kan innebära ett förändrat besökstryck.

Bevarandemål

I anslutning till naturreservatet ska det finnas god information om naturreservatets naturvärden, samt om de bestämmelser som gäller för naturreservatet.

Skötselåtgärder

- Informationstavla för naturreservatet sätts upp vid lämplig plats.

Dessutom ska följande ej prioriterad åtgärd vara möjlig att utföra:

- Uppmärkning och röjning av befintliga stigar.

Utmärkning av naturreservatets gräns

Naturreservatet skall utmärkas i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

En översikt av skötselåtgärder som ska genomföras i naturreservatet Björnsbodarna finns i tabell 1.

Tabell 1. Sammanfattning av skötselåtgärder som bör genomföras i naturreservatet Björnsbodarna samt när dessa skötselåtgärder bör utföras.

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
Hela naturreservatet	Markering av naturreservatets gränser	1	Inom 1 år	Återkommande vid behov
Hela naturreservatet	Bekämpning av främmande arter	1	Vid behov	Återkommande vid behov
A	Röjning av igenväxningsvegetation samt borttagande av träd	2	Inom 5 år	Återkommande

Skötselområde	Skötselåtgärder	Prio	När	Frekvens
A	Slåtter	2	Inom 10 år	Återkommande
A och B	Betesdrift	1	Inom 5 år	Återkommande
Friluftsliv	Uppsättning av informationstavla	1		

Övriga uppgifter

Samråd med rennäringen

Innan någon större skötselåtgärd genomförs eller någon ny anordning anläggs, ska samråd ske med berörd sameby.

Uppföljning

En uppföljning av beskrivna bevarandemål ska ske för varje skötselområde för bedömning av områdets bevarandetillstånd. Uppföljningsarbetet anges och utförs av Länsstyrelsen eller av denne enligt skrivna avtal utsedd uppdragstagare. Resultat från kommande uppföljning av bevarandestatusen kan eventuellt påkalla en revidering av skötselplan och målindikatorer. Målindikatorer för uppföljning av bevarandemålen för naturreservatets skötselområden anges i ett särskilt dokument kallat uppföljningsplan som fastställs separat.

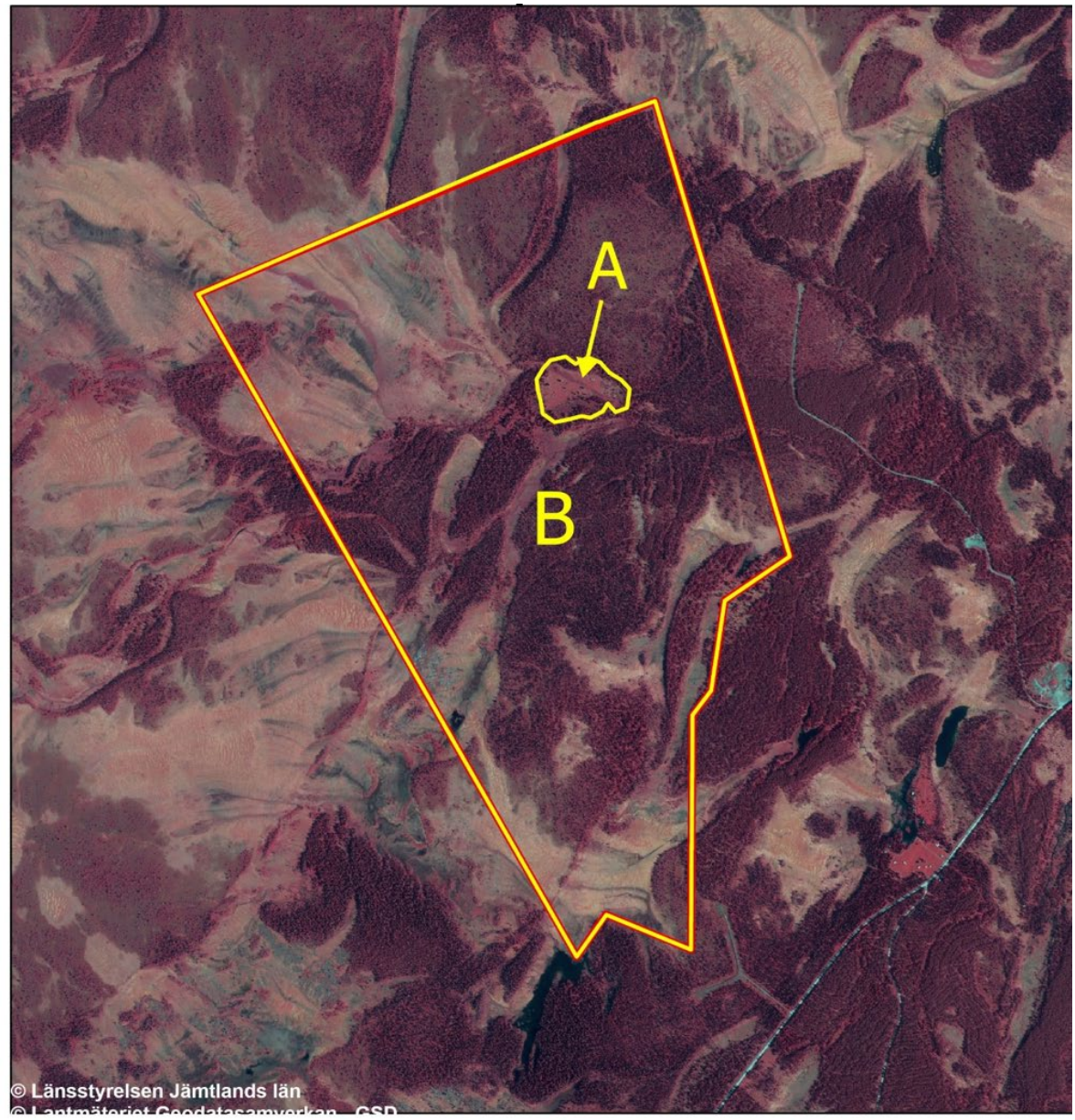
Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för fortlöpande tillsyn av att naturreservatets föreskrifter efterlevs.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

Naturvårdsförvaltningen bekostas av Naturvårdsverket genom skötselanslag för biotopvårdande åtgärder, utmärkning av reservatets gränser, områdestillsyn samt löpande underhåll.

Bilaga 3a. Skötselplankarta naturreservatet Björnsbodarna

Gräns för naturreservatet Björnsbodarna

Skötselområde

A: Slåtter, naturvårdsröjning, bete

B: Fri utveckling, bete

0 500 1 000 m

Skala: 1:20 000

N

Ni kan överklaga beslutet hos regeringen

Om ni inte är nöjda med Länsstyrelsens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Så här överklagar ni beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Jämtlands län antingen via e-post; jamtland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Jämtlands län, 831 86 Östersund.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag ni fick del av beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, jamtland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-225 30 00. Ange diarienummer 8255-2025.